

Zicht op de weg

Aan het begin van de Veertigdagentijd

Het is eigenlijk jammer dat we als protestanten geen viering op Aswoensdag – dit jaar op woensdag 1 maart – kennen. Ten slotte begint dan de Veertigdagentijd. De Oecumenisch Werkgroep Zuidwest heeft er dan ook erg voor gepleit om in Zuidwest te komen tot een oecumenische viering. En die vindt 1 maart dan ook plaats in de Onze Lieve Vrouwe Hemelvaartkerk met diaken Jos van Adrichem en ds. Michiel Aten als voorgangers. En u mag weten, met toestemming van de kerkenraad van Zuidwest.

Lang aangekondigd

De zondagse start van de Veertigdagentijd is zondag 5 maart. Waarom zo'n lange periode? Veertig dagen. Dat is om goed zicht te krijgen op de weg die Jezus in het evangelie gaat. In het Lucasevangelie en trouwens ook in de andere, synoptische evangeliën kondigt Jezus die weg die hij zal gaan, al lang van te voren aan. En dat gebeurt niet één, maar meerdere keren (Luc. 9,22; 9,44; 13,32-35; 17,25; 18,31-34). In de NBG'51-vertaling is sprake van drie lijdensaankondigingen (9,22; 9,44 en 18,31-34). U ziet, het zijn dus meer keren dan in de vertaling wordt vermeld. En nadien komt hij er tegenover de vrouwen en de leerlingen nog weer op terug (24,6-7 en 24,44-49).

De gezalfde van God

Wanneer Jezus voor het eerst zijn lijden aankondigt? Nadat aan zijn opmerkelijke woorden en bijzondere daden duidelijk is geworden dat hij 'de gezalfde Gods' is (Luc. 9,20). Daarmee herneemt Petrus Jezus' eigen woord uit Lucas 4,18: 'De Geest van de Heer rust op mij, want Hij heeft mij gezalfd.' Hier in het midden van het evangelie (9,20) wordt het begin van het evangelie dus hernomen. Ja, het is de afronding van de beweging die al met de doop is begonnen, toen hij met de Heilige Geest werd gezalfd (3,21-4,1a).

Herkenning

Wie mijn proefschrift hebben gelezen, weten dat het Lucasevangelie – na de proloog (1,1-4) en de ouverture (1,5-2,52) – uit twee hoofddelen bestaat: 3,1-9,50 en 9,51-24,53. Het eerste hoofddeel wordt meestal het Galilea-deel genoemd, het tweede hoofddeel het Jeruzalem-deel. De beide hoofddelen eindigen met .... een maaltijd (9,10-17 en 24,18-49), want daaraan is te herkennen wie hij is: 'En het gebeurde, toen hij met hen aanlag, dat hij, nadat hij het brood *genomen* had, de *zegen* uitsprak, en nadat hij het *gebroken* had, het aan hen *gaf*' (24,30). Het is dat gebaar dat ze al eerder van hem hadden gezien: '... en ze lieten hen *aanzitten*. Nadat hij de vijf broden en de twee vissen *genomen* had, zag hij op naar de hemel, sprak de *zegen* erover uit, *brak* ze en *gaf* ze aan de leerlingen om aan de menigte voor te zetten' (9,16-17). Het zijn dezelfde handelingen die hij in Emmaüs als hij in Betsaida deed. En doet iemand hetzelfde, dan herken je dat direct. Dus dan kan het vervolg niet meer verbazen: 'En hun ogen werden geopend en zij herkenden hem' (24,31). Wie ze dan zien? De gezalfde Gods. Nee, dat gebeurt niet de eerste keer, althans niet direct. Na die wonderbare spijziging ontbreekt zelfs elke reactie (9,10-17). Niet van de omstanders, maar ook niet van de leerlingen, terwijl dat na een wonder steeds gebeurt. Jezus moet om een reactie vragen. En pas dan zegt eentje, Petrus, dat hij de gezalfde van God is. En de lezer herkent (!) dat hij dat vanaf het begin was: een door God gezalfde.

Een totaal andere weg

Het *mission statement* dat Jezus als gezalfde in de synagoge van Nazaret heeft gegeven (4,18-19), zeg maar zijn reddingsprogramma, heeft hij in Galilea compleet uitgevoerd, met aan het slot een grandioze maaltijd die aan die royale (= koninklijk en overvloedig) maaltijd doet denken waar Jesaja ooit eerder over sprak. En dat daar dan niemand op reageert?! Hoe dan nu verder? Ja, het is goed voor te stellen dat je dat niet direct weet, en dat je dan in gesprek/gebed gaat in de hoop een antwoord op die vraag te krijgen. Een mens wil toch herkend worden!

Als dat ten slotte toch gebeurt, door Petrus, dan zou je zeggen: 'Dat is een mooi slot voor een evangelie.' Maar hoe een andere weg kondigt hij daarna aan: het is een weg die lijnrecht naar beneden gaat, de diepte in, ja zelfs de dood in. Gaat die gezalfde van God die weg? Ja, die weg gaat hij. Maar u moet ook zien dat hij voor zichzelf een andere titel gebruikt: Mensenzoon (9,22). En dan moet u weten dat 'zoon' hier de betekenis heeft van 'behorend bij'. Want die weg gaat hij, omdat hij helemaal bij die mensen wil horen. Hij zal de lijdende mens geheel nabij zijn.

Het is op die weg dat we in de Veertigdagentijd zicht krijgen. Het is zicht op de weg van de mens.

Nico Riemersma